

LETNI NAČRT NAKUPA
KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V
GORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA
V LETU 2015

Nova Gorica,
november 2014

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva v Goriški knjižnici Franceta Bevka v letu 2015

1. Območje

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (v nadaljevanju Goriška knjižnica) je osrednja območna knjižnica, ki deluje na področju šestih občin. Ustanoviteljice Goriške knjižnice so poleg Mestne občine Nova Gorica še občine Brda, Kanal, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko in Šempeter-Vrtojba. Kot osrednja območna knjižnica izvaja posebne naloge za širše območje Goriške oz. Severne Primorske, t. j. področje osrednjih knjižnic v Ajdovščini, Idriji in Tolminu.

Goriška knjižnica širi svojo dejavnost na območju s sedmimi krajevnimi knjižnicami v Biljah, Braniku, Desklah, Kanalu, Prvačini, Renčah in Solkanu. Potujoča knjižnica mesečno obiše 81 postajališč v 54 krajih. Z obiski bibliobusa in sodelovanjem z zamejskimi knjižnicami sodelujemo tudi s Slovenci, ki živijo v Furlaniji-Juljski krajini.

Knjižnično dejavnost izvajamo za 58.452 prebivalcev območja, kot osrednja območna knjižnica pa pokrivamo področje s 118.335 prebivalci¹.

2. Poslanstvo

Zaposleni v Goriški knjižnici z vsemi enotami sooblikujemo pozitivno kulturno, izobraževalno in socialno okolje v lokalni skupnosti. S svojo knjižno zbirko širimo znanje, informacije, izobrazbo, kulturo, spodbujamo raziskovanje, ustvarjalnost, razvijamo bralno kulturo in funkcionalno pismenost, spodbujamo vseživljenjsko učenje, omogočamo enake možnosti za dostop do gradiva različnim kategorijam prebivalstva.

Kot osrednja območna knjižnica širimo svoj vpliv na celotno območje Goriške oz. Severne Primorske in v Furlanijo-Juljsko krajino, kjer živijo Slovenci v Italiji.

Oblikujemo kakovostno knjižnično zbirko, ki jo neprestano dopolnjujemo z novostmi na tržišču in hkrati urejamo, ohranjamo aktualnost ter vzdržujemo s kontinuiranim odpisom gradiva. Odzivamo se na potrebe okolja in ažurno uvajamo novosti v zbirko (novi mediji, nove tehnologije, spletni portali, pestra dodatna ponudba).

---

¹ Statistični urad Republike Slovenije (statistični podatki na dan 1. 7. 2014)

Posebno pozornost posvečamo oblikovanju domoznanske zbirke, ki zrcali življenjski utrip na širšem območju knjižnice. Z zbiranjem, hranjenjem in obdelovanjem posebnih zbirk (raritete, inkunabule, rokopisna zbirka, Bevkova zapuščina, bibliofilske izdaje, razglednice, miniaturre, drobni tiski, plakati ...) prispevamo k ohranjanju kulturne dediščine. Starejše, pomembnejše in vrednejše gradivo, ki smo ga digitalizirali, omogoča, da so tudi dragocenosti dostopne preko svetovnega spleta. S tem upoštevamo željo oz. pravico uporabnikov po najširši in enaki dostopnosti gradiva ter informacij, ohranjamo živost kulture ter krepimo kulturno identiteto. To nam omogoča sodelovanje v digitaliziranih zbirkah dLib.si in Kamra, ki omogočajo lažji dostop do starejšega in redkejšega gradiva. V letu 2015 načrtujemo digitalizacijo redkih domoznanskih časnikov in časopisov: Primorski dnevnik, Partizanski dnevnik, Vipavski glas, Učiteljski list, Sloga in Glas.

Sodobno urejen prostor knjižnice nudi uporabnikom številne možnosti kvalitetnega preživljanja prostega časa in je prijeten prostor za druženje. Uporabnikom je na voljo pester izbor dejavnosti in prireditev (literarni večeri, razstave, projekti za spodbujanje bralne kulture, predavanja, izobraževanja uporabnikov in zaposlenih, pravljичne urice, delavnice ...)

V Goriški knjižnici lokalno sodelujemo s kulturnimi, izobraževalnimi in socialnimi ustanovami. V širšem okolju se povezujemo predvsem z različnimi knjižnicami, koordiniramo izobraževanja, nudimo strokovno pomoč in s konkretnimi pogovori svetujemo pri izboljševanju njihovega delovanja. Pripravljamo tudi razne tematske brošure in knjige v zbirki Publikacije Goriške knjižnice.

3. Letni načrt

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2015 smo pripravili v skladu z normativnimi akti in strokovnimi priporočili².

3.1 Informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe okolja

Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva v letu 2015 bomo upoštevali splošne in specifične potrebe okolja, ki jih oblikujejo naši uporabniki. V letu 2013 smo imeli 16.063 aktivnih članov, kar predstavlja 27,5 % prebivalcev območja. Imamo številne vrtce, osnovne šole, dva srednješolska centra in univerzo. Poleg tega obiskujejo našo knjižnico tudi različne skupine učencev, dijakov in študentov, ki obiskujejo šole v Gorici v Italiji in njeni okolici. Ker je naše mesto srednješolsko središče Severne Primorske, se srednješolci z našo knjižnico seznanijo že v prvem letniku. V stik stopimo zlasti v okviru projekta Rastem s knjigo za srednješolce. Seznanimo jih z ureditvijo

---

² Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01 in 96/02)

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS št. 73/03)

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03)

Standardi za splošne knjižnice (2005, obdobje veljavnosti podaljšano do 30. 4. 2017)

Manifest o splošnih knjižnicah (1994)

Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020 (2012)

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017

knjižnice, knjižne zbirke in našo ponudbo, ki jo skušamo čim bolj promovirati ter približati našo dejavnost informacijskega središča (strokovna literatura, podatkovne zbirke, svetovni splet, uporaba računalnikov).

Knjižnica opaža prebujanje vse bolj prisotne mlade umetniško - ustvarjalne populacije. Razni projekti, ki oživljajo ta segment družbe so prebudili kulturno dogajanje v mestu, kar odmeva tudi v delovanju naše knjižnice. Knjižnica pod krošnjami je bila prisotna v Novi Gorici in sosednji Gorici v skupnem trajanju dveh tednov. Verjamemo, da se bo znotraj tega segmenta populacije dobro prijel za leto 2015 načrtovani projekt »Makerspace« - kreativnica oz. izdelovalnica (kreativni posamezniki ali skupine se združujejo za realizacijo inovativnih podjetniških idej).

Sledi generacija zaposlenih in vedno večja skupina nezaposlenih uporabnikov knjižnice, ki precej časa preživijo v naši knjižnici. Močno je zastopana generacija mlajših upokojencev z željo po vseživljenjskem učenju in izobraževanju. Univerza za tretje življenjsko obdobje aktivno spodbuja radovednost ter vedoželjnost, ki sta dodatna motiva za pogost obisk in uporabo naše knjižne zbirke. Zavedamo se in upoštevali bomo tudi potrebe kulturnih in raziskovalnih središč ter ustanov, ki jih lahko zadovoljimo kot splošna knjižnica. Skrbeli bomo za kontinuirano pridobivanje aktualnega strokovnega in leposlovnega gradiva, ki je namenjeno najširšemu krogu uporabnikov. Nabavili bomo knjige, ki jih bo subvencionirala Javna agencija za knjigo. Pozorni bomo na posredovanje informacij na novejših medijih in v sodobnejši obliki (e-knjige, e-periodika, podatkovne zbirke z oddaljenim dostopom, blu ray-i ...)

Študentom omogočamo pridobivanje zanje zanimivega gradiva preko medknjižnične izposoje, ki je iz določenih knjižnic brezplačna.³ Nudimo zanimive e-vire ter prostor za študij (študijski kotički, dvorana za predavanja, uporaba računalnikov z dostopom do svetovnega spleta, možnost kopiranja, preslikavanja, fotografiranja, medknjižnične izposoje, tiskanja na Printboxu ...). Letos smo z upoštevanjem želja naših uporabnikov uredili novo (tiho) študijsko sobo. V njej je namenski računalnik, na katerega nalagamo e-knjige, ki so dostopne samo v knjižnici (pravna literatura, SSKJ² ...). Zbirka e-gradiva se stalno povečuje. Bogata knjižnična zbirka, ki se je oblikovala skozi leta, je zagotovo temeljni razlog za veliko izposajo in obisk.

V Novi Gorici srečujemo veliko tujcev, ki prihajajo kot turisti, študentje, predavatelji ali delavci. Tudi sicer je v knjižnici vedno več obiskovalcev iz sosednje Gorice in okoliških krajev v Italiji. To pa niso samo Slovenci, ampak tudi Italijani, ki želijo spoznavati in se naučiti slovenskega jezika. Knjižnica postaja prostor, kjer je mogoče dobiti raznovrstne informacije, dostopati do svetovnega spleta, raznih podatkovnih baz, možna je izposoja gradiva za učenje slovenščine ter drugega knjižnega in neknjižnega, strokovnega ter leposlovnega gradiva.

---

³ Medknjižnična izposoja je brezplačna za končnega uporabnika v osrednji območni knjižnici ter v vseh osrednjih knjižnicah Goriškega območja (Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija), če uporabnik navede, da gradivo uporablja za znanstvenoraziskovalne, kulturne, izobraževalne ali publicistične namene.

3.2 Spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture, informacijske ter funkcionalne pismenosti

Posebno pozornost bomo posvečali razvijanju bralne kulture in informacijske pismenosti. S predstavitvami novih knjig bomo ohranjali žive stike z uporabniki v okviru Literarnih četrtkov. Informirali jih bomo o dogajanjih v knjižnici, usposabljali za funkcionalno pismenost s spodbudami za samostojno iskanje gradiva in uporabo računalnikov, posredovali zanimive, poučne vsebine v okviru Radovednih ponedeljkov, sprejemali organizirane skupine, pripravljali in se vključevali v različne akcije in projekte (Primorci beremo - čajanke, Dobraknjiga.si, Goriški dnevi knjige, Bevkovi dnevi, Ta veseli dan kulture ...).

Za otroke bomo pripravili že utečene dejavnosti (Otroške torke - ure pravljič, ustvarjalne delavnice, vodene ogledne in predstavitve knjižnice ter knjižničnega gradiva, Kotiček Mladiček, akcijo Poletna vrečka presenečenja, projekte Rastem s knjigo, Moja najljubša knjiga, kvize, uganke ...).

Skozi stalno ponudbo in različne dejavnosti želimo uporabnikom predstaviti pestrost naše ponudbe. Še naprej bomo predstavljali naše gradivo na literarnih in znanstvenih srečanjih, številnih razstavah, z individualno pomočjo pri iskanju gradiva, preko domače spletne strani in z informiranjem v medijih. Pomembne osebnosti z našega področja bomo vnašali v spletni portal Primorci.si. S projekti Poletna vrečka presenečenja, Primorci beremo, Goriški dnevi knjige pa bomo dali poseben poudarek dvigovanju bralne kulture s ponudbo kvalitetnega, raznovrstnega leposlovja. Možnost za posredovanje informacij o kvalitetnih knjigah bo omogočal spletni portal Dobreknjige.si. S projektom Primorci beremo želimo uporabnikom približati domače slovensko leposlovje. Zanimanje za projekt vsako leto narašča, prebira se vedno več del slovenskih avtorjev.

3.3 Značilne potrebe okolja

Cilj vsake knjižnice je izgradnja, bogatitev in posodabljanje oz. obnavljanje kvalitetne in usklajene knjižnične zbirke. Tem ciljem sledi tudi nabavna politika Goriške knjižnice, ki bo potekala v skladu s priporočili osnutka *Nacionalnega programa za kulturo 2014-2017*⁴ in s *Standardi in priporočili za splošne knjižnice (2005)*⁵ ter poslanstvom naše knjižnice. V skladu s tem bomo pri nabavi gradiva upoštevali značilne potrebe okolja in cilje lokalne skupnosti. V čim večji meri želimo odgovarjati na ugotovljene potrebe in interese ciljnih skupin uporabnikov knjižnice.

Za spremljanje ustreznosti nabavne politike skupaj z informatorji tesno sodelujemo in analiziramo skladnost tekoče nabave knjižničnega gradiva (nakupe, obvezne izvode, darove in zamenjave) ter sproti usklajujemo ugotovljena odstopanja od začrtane poti. Nabavni oddelek se ažurno dogovarja in izmenjuje informacije o povpraševanju po gradivu z informatorji ter ga usklajuje s ponudbo na knjižnem trgu. Preko e-pošte vodi seznam želja po nabavi gradiva in preko

---

⁴ <http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Drugo/novice/NET.NPK.pdf>

⁵

http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Drugo/hitri_dostop/standardi_spl_k_sprejeti.pdf

ustaljenih poti zbira konkretne predloge uporabnikov ter tako omogoča sooblikovanje nabave. Uporabnikom nudimo možnost oddaje predloga za nakup gradiva. Le-te v kar največji meri upoštevamo, če so le v okviru načel nabavne politike, poslanstva knjižnice in seveda finančnih zmožnosti.

S strokovnim oblikovanjem knjižnične zbirke želimo v Goriški knjižnici zagotoviti uporabnikom enakost možnosti za zadovoljitev potreb po informiranju, izobraževanju, raziskovanju, razvedrilu, razvijanju pismenosti in kulturi. V ta namen bomo svojim uporabnikom zagotavljali gradivo vseh strokovnih področij, predvsem poljudnih pa tudi zahtevnejših vsebin na različnih medijih, tako v slovenskem jeziku kot v najpogosteje izposojanih tujih jezikih.

Posebno pozornost bomo namenili dopolnjevanju manjkajočega knjižničnega gradiva na oddelku za domoznanstvo, saj se zavedamo, da kvalitetno grajena domoznanska zbirka omogoča zadovoljevanje raziskovalnih potreb na področju proučevanja lokalne zgodovine in ohranjanju kulturnih korenin slovenskega naroda.

Z izgradnjo kvalitetne zbirke leposlovnega gradiva za vse starosti uporabnikov, z nabavo ustreznih avdio in video vsebin ter drugega neknjižnega gradiva, bomo plemenitili kulturne potrebe uporabnikov v svojem okolju. Pri nakupu leposlovja bomo skrbeli za pisano paleto različnih literarnih zvrsti v slovenskem jeziku kot tudi v jezikih drugih narodov. Posebno pozornost pa bomo posvetili slovenskim avtorjem in njihovim prevodom v tuje jezike. Z nabavo e-knjig v okviru Biblos-a in ponudbo Ebsco e-Books bomo spodbujali tudi branje in uveljavljanje e-knjig. Odprti bomo za nove možnosti, ki jih ponuja sodobna tehnologija.

V Goriški knjižnici se zavedamo pomembnosti razvoja branja in bralne kulture ter informacijske pismenosti že pri najmlajših uporabnikih. Prav njim posvečamo veliko pozornost s primernimi dodatnimi dejavnostmi za otroke in mladostnike. Temeljno načelo pa je gradnja kvalitetne knjižnične zbirke v slovenskem jeziku in gradivih, ki omogočajo učenje tujih jezikov. Dograjujemo zbirko, ki omogoča predšolskim otrokom razvijanje domišljije in ustvarjalnega pogleda na svet. To so seveda knjige, avdio, video in drugo interaktivno gradivo.

Šoloobveznim otrokom omogočamo dograjevanje vedenja, ki ga pridobivajo v šolah z gradivom, ki je v pomoč pri pripravah referatov in seminarskih nalog. Pri tej ciljni skupini opažamo, da so jim pomembne elektronske podatkovne zbirke in e-knjige.

Permanentno izobraževanje izenačuje mlade in starejše odrasle, ki dopolnjujejo strokovna znanja ob delu. So pomembna ciljna skupina, s katerimi nabavni oddelek sodeluje pri kreiranju strokovne knjižnične zbirke.

Upokojencem ponudimo gradivo, ki je v skladu z njihovimi življenjskimi izkušnjami in jim bogati vsakdan ter jim nudi kakovostno preživljanje starosti. Za to skupino uporabnikov je pomembno dograjevanje zbirke tudi na drugih avdio in video medijih.

Slovenci v Italiji so v naši knjižnici močno prisotna skupina, ki pa se dopolnjuje tudi z Italijani, ki spoznavajo naš jezik in se dejavno vključujejo v povezovanje življenja obeh Goric.

Goriško področje se sooča z vedno večjim številom brezposelnih, zato bomo v naši knjižnici v načrtovanje nabavne politike vključili tudi njihove specifične potrebe.

Uporabniki s posebnimi potrebami so skupina, ki ji posvečamo vedno več pozornosti. Nadaljevali bomo z označevanjem gradiva, ki je prilagojeno za skupine uporabnikov kot so slepi in slabovidni, gluhi, naglušni, dislektiki. V študijski sobi imamo posebno povečevalno lupo, ki je namenjena za slabovidne.

V letu 2015 začnemo drugo sezono projekta Beremo s tačkami – pomoč otrokom, z namenom izboljšanja bralne in komunikacijske sposobnosti. Otroci berejo posebej izšolanemu terapevtskemu psu – poslušalcu. V program uvrščamo tudi sodelovanje knjižnice s centri za pomoč težko zaposljivim osebam (invalidsko podjetje Posočje, ŠENT Ajdovščina) za katere se sprti dogovarjamo za dejavnosti glede na njihove želje in potrebe. Pozorni bomo tudi na nabavo gradiva za dislektike, ki ga je na tržišču vedno več.

Zbirko bomo dopolnili s knjižnim in neknjižnim gradivom v razmerju 9:1. Upoštevali bomo razmerje 60% naslovov strokovnega gradiva in 40% leposlovnega. Približno 70% naslovov gradiva bo za odrasle in do 30% za otroke in mladino. Zbirko bomo glede na standarde in priporočila dopolnili tudi z ustreznim številom in izborom referenčnega gradiva, periodičnega tiska in z izborom dragocenega ter domoznanskega gradiva, še posebej se bomo posvetili nabavi gradiva na sodobnih medijih in v sodobnih oblikah (e-knjige, e-periodika, podatkovne zbirke, dostop do drugih digitaliziranih dokumentov in zbirk).

Goriška knjižnica Franceta Bevka je osrednja območna knjižnica, zato bomo fond knjižnice dopolnili tudi z ustreznim izborom zahtevnejšega gradiva, med katerim bomo predvsem ohranili in nadgradili obstoječe podatkovne zbirke ter jih glede na potrebe in ponudbo dopolnili z novimi. V okviru finančnih zmožnosti želimo nabaviti tudi cenovno dražje gradivo, ki bi bilo zanimivo in koristno za celotno območje, ki ga pokrivamo kot osrednja knjižnica.

Knjižnično zbirko bomo dopolnili z aktualnim gradivom glede na potrebe okolja v skladu s kulturno politiko, še posebej v zvezi z bralno kulturo, informacijsko pismenostjo in vseživljenjskim izobraževanjem. Redno bomo spremljali in dopolnjevali našo zbirko z nakupom slovenske produkcije. Nakup bo usmerjen v raznovrstnost gradiva, poleg knjižnega bomo kupovali tudi AV in drugo neknjižno gradivo, podatkovne zbirke, e-knjige ... Uporabnikom bomo gradivo zagotovili tudi z digitaliziranimi vsebinami, ki jih bomo objavljali na dLibu, Kamri, Albumu Slovenije, Europeani 1914-1918 in naši posodobljeni spletni strani.

Za potujočo in krajevne knjižnice bomo povečali izbor periodičnega tiska namenjenega izposoji. V sodelovanju z izposojevalci in uporabniki bomo izbrali ustrezno tematiko gradiva, ki bo obogatila ponudbo.

3.4 Posebne potrebe okolja, cilji lokalne skupnosti

V Goriški knjižnici zagotavljamo dostop do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju, ki ga pokrivamo. Imamo sedem krajevnih knjižnic, bibliobus pa obišče 81 postajališč v 54 krajih.

Glede na potrebe okolja in v skladu s povpraševanjem uporabnikov prilagajamo število postajališč bibliobusa. Vedno več je obiska najmlajših. S tem se tudi pojavljajo povečane potrebe po izboru mladinske literature, saj je v potujočo knjižnico včlanjenih vedno več predšolskih in osnovnošolskih otrok.

Lokalno, krajevno zgodovino bomo posebej intenzivno odkrivali skozi projekt Zgradili smo mesto, ki bo pritegnil k sodelovanju različne inštitucije in posameznike. Skozi raziskovanje in spoznavanje lastnih korenin se bomo zagotovo bolj povezali in prispevali k razvoju demokratičnega razmišljanja.

3.5 Enaka dostopnost aktualnega knjižničnega gradiva

V knjižnično zbirko bomo vključevali praktično vso slovensko produkcijo, leposlovna in strokovna dela slovenskih avtorjev. Trenutno sodelujemo s preko 200 dobavitelji oz. založbami. Vzpostavili bomo nove poslovne stike z vsako resnejšo založbo, ki bo izdajala gradivo v splošnem interesu. Ustrezen delež nabavljenega gradiva bo tudi v tujih jezikih (predvsem angleščini in italijanščini), v zbirko bomo uvrstili vsaj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu.

Aktualnost gradiva bomo ocenjevali glede na okolje, strukturo uporabnikov, knjižno produkcijo, razvoj bralne kulture.

Gradivo, ki izgublja na aktualnosti odpisujemo. Prav tako v redni odpis uvrščamo poškodovano, uničeno, dotrajano gradivo. V knjižnici izvajamo kontinuiran odpis knjižničnega gradiva v skladu s strokovnimi navodili, ki jih je sprejel NUK. Odpisano gradivo, za katerega menimo, da lahko koristi drugim, ponudimo najprej NUK-u, osrednjim knjižnicam regije, potem pa drugim knjižnicam, fakultetam, društvom, bolnišnici ...

Hranimo knjižnično gradivo, pomembno za območje in je bilo izločeno iz splošnih knjižnic na njenem območju.

Pri odpisovanju posvečamo posebno pozornost gradivu, ki smo ga dolžni hraniti:

- gradivo, ki ima status kulturnega spomenika regionalnega pomena in smo dolžni ravnati z njim v skladu z določili;

- gradivo, ki ima status kulturnega spomenika lokalnega pomena;
- uradne publikacije s svojega območja.

3.6 Zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva

Nakup različnih vrst knjižničnega gradiva bomo usklajevali po priporočilu Standardov za splošne knjižnice. Glede na potrebe bomo našo knjižnično zbirko dopolnjevali z ustreznim številom enot različnih vrst gradiva, oblik in dostopnosti. S tem bomo skušali doseči in vzdrževati razmerja med strokovnim gradivom in leposlovjem ter med odraslimi in mladino.

3.7 Zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih, nove oblike dostopa do informacij

Upoštevali bomo zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih, kjer bomo upoštevali priporočila Standardov za splošne knjižnice.

Dopolnjevali bomo AV zbirko z različnimi glasbenimi, filmskimi in poučnimi vsebinami na različnih medijih (predvsem CD, DVD-ji in blu-ray-i...). Uporabnikom bomo nudili uporabo podatkovnih zbirk (tudi preko oddaljenega dostopa). Dopolnjevali bomo domoznansko in druge posebne zbirke z raznovrstnim gradivom: zemljevidi, razglednice, starejše dragoceno gradivo, faksimile, muzikalije ... Še naprej bomo obdelovali obsežni stari fond plakatov in drobnih tiskov. Nadaljevali bomo osredotočenost na nabavo e-knjig v okviru spletne e-knjižnice Biblos z dodajanjem novih e-knjig. Odprti bomo za nove ponudbe in možnosti na tem hitro razvijajočem se področju.

3.8 Zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij

Dolgoročno želimo vzdrževati razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom ter med gradivom za odrasle in gradivom za mladino.

	strokovno gradivo	leposlovje	odrasli	mladina
Načrtovano razmerje (v %)	60	40	70	30
Doseženo razmerje v 2013 (v %)	63,45	36,55	73,54	26,46

3.9 Omogočanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice

Goriška knjižnica s centralno enoto, sedmimi krajevnimi knjižnicami in potujočo knjižnico ima lepo razvito mrežo, ki omogoča enako dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice. Vedno pa skušamo dostopnost gradiva še bolj približati uporabnikom z dodajanjem novih postajališč bibliobusa, kjer se pokaže interes za to.

Večina enot Goriške knjižnice dosega in presega minimalni obratovalni čas po navodilih *Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic*.

Dostop do vzajemnega kataloga imajo vse enote knjižnice. Naša prizadevanja so usmerjena še v edino krajevno knjižnico v Kanalu, kjer ni avtomatizirane računalniške izposoje. Močno upamo, da bo mogoče v prihodnjem letu tudi tam urediti avtomatizirano izposajo.

V letu 2015 bomo z različnimi akcijami in predvsem dejavnostjo, usklajeno z okoljem in njegovimi potrebami, skušali povečati število novih članov. Zavedamo se pomembnosti promocije in oglaševanja takšnih dogodkov. Tu je vsako leto nova generacija srednješolcev in študentov, ki prihajajo v Novo Gorico iz okoliških ali bolj oddaljenih krajev. S smotrnim nakupom in pravilno promocijo bomo približali čim več gradiva uporabnikom ter tako skušali zvišati obrat izposoje knjižnične zbirke.

3.10 Dostopnost do informacij o gradivu

Spletni portal Dobreknjige.si bo vzpostavil pomemben premik pri predstavljanju kvalitetnejših knjig našim uporabnikom. Zastavljen je kot portal, ki se sproti dopolnjuje in skuša predstaviti dobro literaturo, s težiščem izbora pri sodobnem, najnovejšem romanu. Uporabniki iz množice gradiva, ki je na razpolago, težko izberejo boljše, kvalitetnejše. Z namigom, opisom bralne izkušnje ali le z oznako »priporočamo« nameravamo olajšati izbiro uporabnikom in jih tudi usmerjati h kvalitetnejšemu ter morda vsebinsko nekoliko tehtnejšemu branju, kot bi si ga sicer sami izbrali.

Z namenom čim boljšega predstavljanja knjižnične zbirke posvečamo pozornost katalogizaciji starega fonda, ki je v knjižnici vedno bil, a v vzajemnem katalogu ni bil najdljiv. Katalogizacija in vnos zapisov v COBISS/OPAC za računalniško še neobdelano retrospektivo je ena od prioritet.

Mesečno na spletni strani ažuriramo seznam gradiva, kupljenega s sredstvi Ministrstva za kulturo na naslovu <http://www.ng.sik.si/images/dokumenti/seznam-gradiva-kupljenega-s-sredstvi-mk.pdf>.

Novo nabavljeno gradivo sproti vnašamo v vzajemni katalog, tako da je v čim krajšem možnem času informacija na razpolago našim uporabnikom. Pospešeni postopki omogočajo minimalen čas od nabave oz. dobave knjige do priprave za izposajo. Racionalizirali smo postopke v

COBISS3/Nabavi in uvedli sprotno vnašanje ob naročilih. Tudi informacija o nabavi je zaradi sprotne vnosa še v istem trenutku na razpolago uporabniku.

Glede na razpoložljivost finančnih sredstev bomo skrbeli za smotrno in optimalno uporabo denarja. Trudili se bomo poiskati najugodnejše ponudbe in ponudnike ter poskušali doseči čim ugodnejše rabate. Skrbeli bomo za čim širši izbor gradiva, gotovo pa bo treba znižati količino enakih naslovov gradiva. Sledili bomo morebitnim razpisom za primerne projekte v zvezi z nabavo gradiva za knjižnice.

Zaradi zmanjšane količine finančnih sredstev za delovanje knjižnic in posledično tudi nižje ravni sredstev za nabavo gradiva smo postavljeni pred nalogo, da kar je na razpolago, še toliko bolj racionalno in smiselno uporabimo. V tem vidimo priložnost, da prevetrimo ustaljene načine nabave in jih izboljšamo z novimi idejami. Izhajamo iz naših strokovnih izkušenj in kompetenc ter imamo hkrati pred očmi interese in zanimanja končnega uporabnika naše knjižnice. Zagotovo je na mestu upoštevanje novih tehnologij, ki omogočajo dostop do bogate in raznolike vsebine knjižnega fonda na sodobnih elektronskih napravah in v sodobnih digitalnih oblikah.

4. Zbirke

Dostop do sekundarne informacije – katero gradivo ponuja knjižnica – zagotavljamo preko sodelovanja v vzajemni bazi COBISS/OPAC-u. Manjši del gradiva naše zbirke (predvsem starejše gradivo), žal, še vedno ni vključeno v ta katalog. Nadaljevanje vnosa t. i. retrospektive v spletni katalog je v programu dela naše knjižnice za leto 2015 opredeljeno kot eden izmed ciljev.

V knjižnici že vrsto let gradimo in dopolnjujemo domoznansko zbirko. Ponašamo se z nekaterimi dragocenostmi kot so npr. Dalmatinova Biblija, Valvasorjeva Slava vojvodine Kranjske, prve izdaje Prešernovih Poezij, Gregorčičevih Poezij, Cankarjeve Erotike ... Ponosni smo na starejše primorske tiske: knjiga Christianus moribundus (1749), Saggio grammaticale italiano-cragnolino (1811), Sacrum promptuarium (1691-1707), Kratka povest od boshie poti na Sveti gori nad Solkanam blisu Gorize (1843) ...

Poleg knjižnega gradiva ažuriramo tudi zbirko kartografskega gradiva, muzikalij, hranimo bogato zbirko razglednic (s poudarkom na starejših in lokalno zanimivejših), koledarjev, zapisov na različnih medijih. Hranimo nekaj zapuščin in korespondence (Bevkova, Trinkova ...). V zbirki dragocenega gradiva imamo tudi inkunabule (Imitatio Christi), zbirko miniaturok, zbirko NOB tiskov, faksimile, razno slikovno gradivo, drobne tiske, plakate ...

Naše domoznansko področje zajema tudi Goriško in Videmsko pokrajino v Italiji, kjer živijo Slovenci, tako da tudi iz zamejskih založb in knjigarn pridobivamo gradivo z omenjenega področja.

V zbirki periodike imamo 1.007⁶ naslovov tekoče naročenih naslovov serijskih publikacij (časopisi, časniki) namenjenih različnim starostnim skupinam in strokovnim področjem, ki jih dopolnjujemo s tujo periodiko. Zbirko periodičnega tiska dopolnjujemo tudi s pestro ponudbo podatkovnih zbirk.

Zbirka AV gradiva je razdeljena na glasbeno in video zbirko, ki jo dopolnjujemo z različnimi mediji (CD, DVD, blu-ray). Glasbena zbirka je med najboljšežnejšimi tovrstnimi zbirkami v splošnih knjižnicah pri nas. Video zbirka vključuje risanke za najmlajše, filme za različne starostne skupine in poučne vsebine za vse starosti.

Nadaljujemo z nabavo e-knjig v okviru Biblosa. Želimo si, da bi v prihodnjem letu Biblos ponujal mnogo pestrejšo paleto e-knjig, ki bi bolj pritegnile naše bralce in bi bil tudi ustrezno promoviran. Ponujamo tudi e-knjige z Ebsco eBook Public Library Collection Books. Glede na razvoj dogodkov na tržišču e-knjige se bomo odločali o primerni količini in vsebini. Vsekakor vidimo v tem prihodnost in možnost za promocijo ter privabljanje novih bralcev, da se seznanijo z našimi storitvami. Načrtujemo tudi nakup e-periodike.

5. Območnost

V okviru posebnih nalog osrednje območne knjižnice pridobivamo z obveznim izvodom gradivo, ki je namenjeno vsem knjižnicam v regiji.

Postopoma, kolikor omogočajo finančna sredstva se trudimo pridobivati nove, aktualne podatkovne zbirke, ki so na voljo uporabnikom vseh knjižnic regije, saj smo jim omogočili tudi oddaljeni dostop, to je t. i. dostop preko domačega računalnika (z geslom in uporabniškim imenom). Trenutno imamo naročene naslednje podatkovne zbirke:

- Encyclopedia Britannica,
- Oxford English Dictionary,
- Ebsco Host & Ebsco eBook Public Library Collection
- Ius-info
- Find-info
- SeJa - Javni sektor

V naši knjižnici lahko uporabniki dostopajo tudi do poslovnega spleta GVIN.

6. Dejavnost, akcije, projekti, promocija knjižničnih zbirk

---

⁶ Statistični podatki o knjižnicah za poročevalsko leto 2013 (CeZaR)

V sodobnem času, ko nas obkrožajo najrazličnejši viri informiranja in različne ponudbe koriščenja prostega časa, je izredno pomembno, da ostane knjižnica v stiku z uporabniki in gre v korak s časom. V letu 2014 so doživeli dogodki, akcije in projekti v naši knjižnici, nesluten razmah, kar bomo seveda nadaljevali tudi v letu 2015. Prenovljena spletna stran, aktivnost na facebooku in pinterestu omogočajo tudi mlajšim in tehnološko bolj večjim uporabnikom dostop do informacij, kakor so jih navajeni prejemati od drugih ponudnikov. S sprotnim in rednim obveščanjem o naših dejavnostih nudimo uporabnikom informacije o pestrosti dogajanja v knjižnici. Smo hkrati tradicionalni in fleksibilno odprti za novosti. Prednost knjižnice je v tem, da je na področju informacij stalnica že iz preteklosti. Danes in v prihodnosti pa spreminjamo in prilagajamo samo način, kako sodobnemu uporabniku približati tako stare kot nove vsebine. Zavedamo se velikega pomena vključevanja najrazličnejših sodobnih tehnologij za promocijo naše dejavnosti. S tem želimo vplivati na dvig bralne in siceršnje splošne ter srčne kulture.

Prireditve in dogodki v naši knjižnici po starostnih stopnjah in skupinah prebivalcev:

- *Predšolski otroci:* Otroški torki - ure pravljic v centralni enoti, na bibliobusu in v krajevnih knjižnicah, predstavitev slikanic lokalnih avtorjev, Otroški kotiček (spodbujanje branja in ustvarjalnosti), priložnostne delavnice, predstave (lutkovne ...), organizirani obiski knjižnice in bibliobusa.
- *Osnovnošolci:* Rastem s knjigo za sedmošolce, Rastem z e-viri, Bralnice pod slamnikom, Kotiček Mladiček (spodbujanje bralne kulture in družbene občutljivosti za lokalno skupnost za tretjo triado OŠ), Ustvarjalne srede (delavnice za otroke), Poletna vrečka presenečenja, Knjižnica pod krošnjami, predstavitev knjig s srečanji z avtorji, priložnostne, predvsem praznične delavnice, organizirani obiski knjižnice z različnimi dejavnostmi, uganke, kvizi.
- *Srednješolci:* Rastem s knjigo za srednješolce, Rastem z e-viri, Kotiček Mladiček (spodbujanje bralne kulture in družbene občutljivosti za lokalno skupnost za srednješolce), Poletna vrečka presenečenja, Knjižnica pod krošnjami, predstavitev knjig in srečanja z avtorji, organizirani obiski knjižnice z različnimi dejavnostmi.
- *Odrasli:* Primorci beremo, Dobreknjige.si, Radovedni ponedeljki (predstavljene so zelo raznolike, zanimive teme), Goriški dnevi knjige, Poletna vrečka presenečenja, Knjižnica pod krošnjami, čajanke (pogovori o prebranih knjigah v okviru projekta Primorci beremo), računalniški tečaji, Literarni četrtki (literarni večeri), Ustvarjalne srede (delavnice za odrasle), razstave, organizirani obiski knjižnice z različnimi dejavnostmi.
- *Uporabniki s posebnimi potrebami:* knjiga na dom, povečevalna lupa za slabovidne, razstave izdelkov, darovanje knjig.

Bibliobus obiskuje šole in vrtce, na njem prav za slednje organiziramo tudi ure pravljic. Med številnimi šolami, ki jih bibliobus obiše, sta tudi dve slovenski osnovni šoli v Italiji v krajih Špeter Slovenov in Doberdob. Tu so naši obiskovalci tudi italijanski šolarji, ki z obiskom bibliobusa in njegove knjižne zbirke stopijo v svet slovenske kulture, slovenske pisane besede in medkulturnega spoznavanja ter sodelovanja. Prav z našo potujočo knjižnico dosežemo veliko število prebivalstva na Severnem Primorskem, omogočamo široko in enakomerno dostopnost našega knjižničnega gradiva. S tem, ko obiskujemo tudi Slovence v Italiji, smo tudi ambasadorji slovenske kulture v Goriški in Videmski pokrajini.

V sodelovanju z različnimi zavodi nudimo pomoč uporabnikom s posebnimi potrebami pri njihovem vključevanju v okolje, omogočamo jim različne dejavnosti v knjižnici. Invalidom in starejšim omogočamo storitev knjiga na dom. Odpisane knjige posredujemo Splošno bolnišnico Šempeter. Zaznali smo tudi potrebe albanskih otrok, ki se priseljujejo v naše okolje.

Posebej bi želeli omeniti načrtovani projekt Zgradili smo mesto. V sodelovanju z Goriškim muzejem in Pokrajinskim arhivom v Novi Gorici bomo zbirali spomine na nastanek in razvoj mesta Nove Gorice. V projektu bodo za razširjanje informacij in promocijo sodelovale tudi knjižnice iz Ajdovščine, Tolmina in Idrije.

7. Zamejci

Goriška knjižnica je knjižnica na obmejnem območju in kot taka zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva tudi Slovencem v zamejstvu. Z občinskimi, društvenimi in šolskimi knjižnicami vseh treh pokrajin Furlanije-Julijske krajine sodelujemo že dobro desetletje. V dogovoru z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper smo za leto 2015 razdelili področje sodelovanja z zamejskimi Slovenci tako, da bo Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica odslej pokrivala področje Videmske in Goriške pokrajine, Koprčani pa bodo vzpostavili kontakte s slovenskimi knjižnicami v Tržaški pokrajini.

Povezovanje s slovenskimi knjižnicami v Italiji spodbujamo preko različnih skupnih projektov. Vključeni so v akcijo Primorci beremo, vključujemo jih v lokalna izobraževanja, nudimo jim strokovno pomoč in svetovanje, obveščamo o novostih v stroki in pri naših aktivnostih.

Goriška knjižnica pridobiva del sredstev za gradivo za slovenske zamejske knjižnice v Italiji preko Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah. Pridobljena sredstva damo v skladu s *Skupnim načrtom nakupa s knjižnicami Slovencev v zamejstvu* na voljo knjižnicam, da pridobijo gradivo po lastnem izboru.

Pridobljena sredstva za zamejce načrtujemo za odsek Narodne in študijske knjižnice v Gorici, slovenske knjižnice društva, inštituta in dijaškega doma zamejstvu:

- Slovenska knjižnica Damir Feigel v Gorici,
- knjižnica Kulturnega društva Ivan Trinko v Čedadu,

- knjižnica Inštituta za slovensko kulturo v Špetru Slovenov,
- knjižnica Dijaškega doma Simon Gregorčič v Gorici,

za občinske knjižnice:

- občinska knjižnica v Čedadu,
- občinska knjižnica v Doberdobu,
- občinska knjižnica v Grmeku,
- občinska knjižnica v Krminu,
- občinska knjižnica v Ronkah,
- občinska knjižnica v Sovodnjah,
- občinska knjižnica v Števerjanu,
- občinska knjižnica v Ukvah,

za šolski knjižnici:

- knjižnica v slovenski šoli v Doberdobu,
- knjižnica v slovenski šoli v Špetru Slovenov.

8. Objava

Letni načrt Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica bo objavljen na spletni strani Goriške knjižnice <http://www.ng.sik.si/o-knjiznici/poslovanje/>.

Nova Gorica, 24. 11. 2014